

TIL VESTLAND FYLKESKommUNE V/ FYLKESTINGET

ÅRSREKNEskapEN 2019 FOR SOGN OG FjordANE FYLKESKommUNE, UTTALe FRÅ KONTROLLUTVALET

Kontrollutvalet har i møte 11.5.2020 handsama Sogn og Fjordane fylkeskommune sin årsrekneskap for 2019.

Representantar frå administrasjonen og ansvarleg revisor deltok i møtet og svarde på spørsmål.

Av rekneskapen for 2019 har sekretariatet merka seg at netto driftsresultat er positivt med kr. 18,3 mill. Netto resultatgrad blir på 0,54 % (sett opp mot sum driftsinntekter). Gjennomsnittleg netto resultatgrad for alle fylkeskommunane i Noreg (utanom Oslo) ligg ifølgje opplysningar frå SSB på 2,6 % i 2019 mot 5,9 % i 2018. Kontrollutvalet har og merka seg at i 8 av dei siste 10 driftsåra er netto driftsresultat i Sogn og Fjordane fylkeskommune vore høgare enn gjennomsnittet av dei andre fylkeskommunane. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 4 % for å ha ei forsvarleg økonomisk drift. Fylkesrådmannen (Sogn og Fjordane 2019) skriv i sin årsrapport at eit netto driftsresultat på 0,54 prosent ikkje er handlekraftig over tid, og forklarar resultatet slik:

- *Næring og kultur: fylkeskommunen har i 2019 prioritert å gje tilskot til fleire større næring- og kulturtiltak som vi har finansiert med bruk av avsette midlar tidlegare år. Dette påverka netto driftsresultat, men ikkje sluttresultatet.*
- *Forvaltning: fylkeskommunen har i 2019 nytta nær 20 mill. kr av eigne midlar til dekning av kostnader ved fylkeskommunesamanslåinga. Dette påverkar både netto driftsresultat og sluttresultat*

Begge desse momenta er ekstraordinære for 2019, og påverkar ikkje økonomien vi tek med oss inn i Vestland i 2020.

Riksrevisjonen la 16.02.2015 fram *Dokument 3:5 (2014 - 2015) Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning.*

I dette dokumentet har Riksrevisjonen undersøkt samanhengen mellom høg lånegjeld i kommunane, sum driftsinntekter og disposisjonsfond. Det vert her tilrådd at kommunane ikkje bør ha meir enn 75 % av driftsinntektene i lånegjeld. Ved å nytte Riksrevisjonen si tilnærming kjem ein fram til at Sogn og Fjordane fylkeskommune har ei lånegjeld tilsvarande 68,3 % av sum driftsinntekter, altså godt innanfor tilrådinga frå Riksrevisjonen. Det ein liten auke i høve 2018 då talet var 67,9 %. Talet har vore relativt stabilt dei seinare åra:

- 2015 70,8 %
- 2016 67,4 %
- 2017 69,5 %

Tilsvarande er disposisjonsfondet på 21,05 % av driftsinntektene. Dette er ein nedgang frå 23,71 % i 2017 og frå 27,47 % i 2018. Riksrevisjonen tilrår her minst 5 %. Totalt sett har Sogn og Fjordane fylkeskommune

akseptabel lånegjeld, svakt driftsresultat for 2019 og eit disposisjonsfond som er vesentleg høgare enn tilrådinga frå Riksrevisjonen.

Kontrollutvalet merkar seg m.a. følgjande frå rådmannen sin uttale i årsmeldinga:

Sogn og Fjordane fylkeskommune sin årsrapport for 2019 er utarbeidd frå januar til mars 2020. Rapporten er skriven av den delen av administrasjonen i Vestland fylkeskommune som tidlegare utgjorde Sogn og Fjordane fylkeskommune.

Dette er gjort ved at

- fylkesrådmannen i Vestland fylkeskommune, Rune Haugsdal, godkjende arbeidsplanen for årsrapporten og legg fram tilhøyrande sak til politisk godkjenning*
- tidlegare fylkesrådmann i Sogn og Fjordane fylkeskommune, Tore Eriksen, har koordinert arbeidet med årsrapporten og har også skrive dette kapitelet*

Det vert gjort eit tilsvarande rapporteringsarbeid for tidlegare Hordaland fylkeskommune. Det same er tilfelle for 2019-rekneskapane for dei to tidlegare fylkeskommunane.

I 2019 har fylkesrådmannen lagt vekt på å leggje opp arbeidet innanfor internkontroll slik at det ikkje kjem i konflikt eller konkurranseløst med arbeidet som blir gjort inn mot samanslåinga av Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar. Fylkesrådmannen har lagt vekt på at prioriterte tiltak for Sogn og Fjordane fylkeskommune må vere mogleg å gjennomføre før 31. desember 2019.

Fylkesrådmannen har prioritert gjennomføring av samanslåinga av Hordaland og Sogn og Fjordane. Her er det gjort eit omfattande arbeid i alle ledd av organisasjonen vår. Risiko for å miste oversikt, prioritet og framdrift, og dermed ikkje klare å få opp ein funksjonell organisasjon per 1. januar 2020, har vore førande gjennom året. Etableringa av Vestland fylkeskommune involverer alle avdelingar og har gitt betydelege kapasitetsutfordringar. Fylkesrådmannen har ikkje fått meldt inn særlege risiko-område for utgreiing innanfor internkontrollsystemet frå avdelingane, men har fått tilbakemeldingar om høgt arbeidspress.

Årsmeldinga frå administrasjonen skal utformast i tråd med Kommuneleiva § 48 nr. 5 der m.a. går fram at «å sikre betryggende kontroll (internkontroll)», «etikk», «likestilling» og «diskriminering» skal omtalast. Kontrollutvalet registrerer at dette er omtala på ein god måte i årsmeldinga for 2019.

SF revisjon IKS omtaler i revisorbrev nr. 6-2019 sal av bustad i 2019 utan budsjettvedtak. Dette er, etter revisor si vurdering, i strid med retningslinene i kommunelova § 47 om årsbudsjettets bindende virkning pkt. 2 og 3. Kontrollutvalet oppmodar Vestland fylkeskommune om å prioritere å sette fokus på dette for framtida.

Kontrollutvalet har som oppgåve å gje uttale til Sogn og Fjordane fylkeskommune sin årsrekneskap. Uttalen vert gjeve med bakgrunn i framlagd årsrekneskap og årsmelding frå administrasjonen, samt revisjonsmelding og nummerert revisjonsbrev frå revisor. Kontrollutvalet tek sjølv stilling til kva forhold som skal omtalast i uttalen. Det vil vera naturleg å ta med spesielle forhold som blir omtala i revisjonsmeldinga, eventuelle revisjonsrapportar og nummererte brev. Dessutan samanhengen mellom netto driftsresultat, langsiktig lånegjeld og ubunde disposisjonsfond. Uttalen skal sendast til fylkestinget, med kopi til fylkesutvalet.

Oppsummering/tilrådingar frå kontrollutvalet:

1. Kontrollutvalet har merka seg at netto driftsresultat i 2019 vart på 0,54 % av driftsinntektene medan måлтаlet for fylkeskommunane bør vera på minst 4 %. Kontrollutvalet ser også dette opp mot at netto driftsresultat i Sogn og Fjordane fylkeskommune i 8 av dei 10 siste driftsåra har vore høgare enn gjennomsnittet av dei andre fylkeskommunane og høgare enn måлтаlet på 4 %.

2. Riksrevisjonen tilrår at kommunane ikkje bør ha meir enn 75 % av driftsinntektene i lånegjeld. Kontrollutvalet merkar seg at lånegjelda var på 68,3% i 2019 - altså innafor det som er tilrådd. Den har vore relativt stabil - frå 67,4% til 70,8% - dei siste 5 åra.
3. Riksrevisjonen tilrår tilsvarende at kommunane har eit disposisjonsfond på minst 5 %. Det fondet var på omlag 21% i 2019 - altså godt over tilrådinga, men med ein liten nedgang frå dei to føregåande åra.
4. Kontrollutvalet oppmodar Vestland fylkeskommune om å prioritere å sette fokus på prosessar som kjem fram i revisorbrev nr. 6-2019 frå SF revisjon IKS.

Ut over det som er nemnd over, og det som går fram av saksframlegget til kontrollutvalet i rekneskapssaka samt revisjonsmeldinga av 20.04.2020 og revisjonsbrev nr. 6-2019, datert 23.04.2020, har ikkje kontrollutvalet merknader til Sogn og Fjordane fylkeskommune sin årsrekneskap for 2019.

Bergen, 11.05.2020

Dan Femoen
kontrollutvalsleiar

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Kopi: Vestland fylkeskommune, fylkesutvalet